

THCS TRẦN VĂN ĐANG

TỔ NGŨ VĂN

NHÓM NGŨ VĂN 7

**NỘI DUNG HỌC TẬP TRỰC TUYẾN**

**TUẦN 14 (6/12 – 10/12/2021)**

| TUẦN 14<br>6/12 -<br>10/12 | TIẾT 53         | TIẾT 54                       | TIẾT 55                                            | TIẾT 56                                                             |
|----------------------------|-----------------|-------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|                            | Bài toán dân số | Dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm | Đề văn thuyết minh và cách làm bài văn thuyết minh | 1) Dấu ngoặc kép<br>2) Ôn luyện về dấu câu (khuyến khích HS tự học) |

**HƯỚNG DẪN HỌC TẬP :**

1. Trước mỗi buổi học, các em đọc trước phần Lý thuyết của mỗi bài học trong SGK và trong tài liệu này.
2. Sau các buổi học trực tuyến, các em hoàn thành phần Bài tập trong tài liệu này, nộp cho GV qua địa chỉ mail hoặc zalo của GV. Bài làm có thể đánh máy hoặc viết tay. **Chú ý ghi rõ họ tên và lớp của các em khi nộp bài.**

## PHẦN LÝ THUYẾT

### TIẾT 53: **BÀI TOÁN DÂN SỐ**

#### **I – MỨC ĐỘ CẦN ĐẠT**

- Biết đọc – hiểu một văn bản nhật dụng.
- Hiểu được việc hạn chế sự bùng nổ và gia tăng dân số là đòi hỏi tất yếu của sự phát triển loài người.
- Thấy được sự kết hợp của phương thức tự sự với lập luận tạo nên sức thuyết phục của bài viết.
- Thấy được cách trình bày một vấn đề của đời sống có tính chất toàn cầu trong văn bản.

#### **II. TRỌNG TÂM KIẾN THỨC, KỸ NĂNG**

##### **1.Kiến thức:**

- Sự hạn chế gia tăng dân số là con đường “tồn tại hay không tồn tại” của loài người.
- Sự chặt chẽ, khả năng thuyết phục của cách lập luận bắt đầu bằng một câu chuyện nhẹ nhàng mà hấp dẫn.

##### **2. Kỹ năng:**

- Thích hợp với phần Tập làm văn, vận dụng kiến thức đã học ở bài *Phương pháp thuyết minh* để đọc – hiểu, nắm bắt được vấn đề có ý nghĩa thời sự trong văn bản.
- Vận dụng vào việc viết bài văn thuyết minh.

#### **III – HƯỚNG DẪN HỌC TẬP**

##### *a) Nội dung*

- Bài toán cổ và bài toán dân số.
- Tốc độ gia tăng dân số thế giới.
- Hậu quả của việc gia tăng dân số.

##### *b)Nghệ thuật*

- Vận dụng các phương thức biểu đạt nghị luận kết hợp tự sự, biểu cảm.

- Sự chặt chẽ, khả năng thuyết phục của cách lập luận bắt đầu bằng một câu chuyện nhẹ nhàng mà hấp dẫn.

### *c) Ý nghĩa văn bản*

Đất đai không sinh thêm, con người lại ngày càng nhiều lên gấp bội. Nếu không hạn chế sự gia tăng dân số thì con người sẽ tự làm hại chính mình. Từ câu chuyện một bài toán cổ về cấp số nhân, tác giả đã đưa ra các con số buộc người đọc phải liên tưởng và suy ngẫm về sự gia tăng dân số đáng lo ngại của thế giới, nhất là ở những nước chậm phát triển,

---

## TIẾT 54: **DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM**

### **I – MỨC ĐỘ CẦN ĐẠT**

Hiểu công dụng và biết các sử dụng dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm trong khi viết.

Lưu ý: học sinh đã học hai dấu này ở Tiểu học.

### **II. TRỌNG TÂM KIẾN THỨC, KỸ NĂNG**

#### **1. Kiến thức:**

Công dụng của dấu ngoặc đơn, dấu hai chấm.

#### **2. Kỹ năng:**

- Sử dụng dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm.
- Sửa lỗi về dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm.

### **III – HƯỚNG DẪN HỌC TẬP**

#### **1. Tìm hiểu bài :**

Dấu ngoặc đơn dùng để đánh dấu phần chú thích (giải thích, thuyết minh, bổ sung thêm).

Dấu hai chấm dùng để :

- + Đánh dấu (báo trước) phần giải thích, thuyết minh cho một phần trước đó;
- + Đánh dấu (báo trước) lời dẫn trực tiếp (dùng với dấu ngoặc kép) hay lời đối thoại (dùng với dấu gạch ngang)

## 2. Luyện tập :

- Sử dụng dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm.
  - Sửa lỗi về dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm.
- 

# TIẾT 51:      **ĐỀ VĂN THUYẾT MINH VÀ CÁCH LÀM BÀI VĂN THUYẾT MINH**

## I – MỨC ĐỘ CẦN ĐẠT

Nhận dạng, hiểu được đề văn thuyết minh và cách làm bài văn thuyết minh.

## II. TRỌNG TÂM KIẾN THỨC, KỸ NĂNG

### 1.Kiến thức:

- Đề văn thuyết minh.
- Yêu cầu cần đạt khi làm một bài văn thuyết minh.
- Cách quan sát, tích lũy tri thức và vận dụng các phương pháp để làm bài văn thuyết minh.

### 2. Kỹ năng:

- Xác định yêu cầu của một đề văn thuyết minh.
- Quan sát nắm được đặc điểm, cấu tạo, nguyên lí vận hành, công dụng....của đối tượng cần thuyết minh.
- Tìm ý, lập dàn ý, tạo lập một văn bản thuyết minh.

## III – HƯỚNG DẪN HỌC TẬP:

### 1. Tìm hiểu bài :

Đề văn thuyết minh nêu các đối tượng để người làm bài trình bày tri thức về chúng.

Để làm bài văn thuyết minh, cần tìm hiểu kĩ đối tượng thuyết minh, xác định rõ phạm vi tri thức về đối tượng đó; sử dụng phương pháp thuyết minh thích hợp ; ngôn từ chính xác dễ hiểu.

Bố cục bài văn thuyết minh thường có ba phần :

- + Mở bài : giới thiệu đối tượng thuyết minh.
- + Thân bài : trình bày cấu tạo, các đặc điểm, lợi ích... của đối tượng
- + Kết bài : bày tỏ thái độ với đối tượng.

## 2. Luyện tập :

- Xác định yêu cầu của một đề văn thuyết minh.
- Tìm ý, lập dàn ý, tạo lập một văn bản thuyết minh.

---

## TIẾT 56: **DẤU NGOẶN KÉP**

### **I – MỨC ĐỘ CẦN ĐẠT**

Hiểu công dụng và biết các sử dụng dấu ngoặc kép trong khi viết.

Lưu ý: học sinh đã học hai dấu ngoặc kép ở Tiểu học.

### **II. TRỌNG TÂM KIẾN THỨC, KỸ NĂNG**

#### **1.Kiến thức:**

Công dụng của dấu ngoặc kép.

#### **2. Kỹ năng:**

- Sử dụng dấu ngoặc kép.
- Sử dụng phối hợp dấu ngoặc kép với các dấu khác.
- Sửa lỗi về dấu ngoặc kép.

### **III – HƯỚNG DẪN HỌC TẬP**

#### **1. Tìm hiểu bài :**

Dấu ngoặc kép dùng để :

- + Đánh dấu từ ngữ, câu, đoạn dẫn trực tiếp ;
- + Đánh dấu từ ngữ được hiểu theo nghĩa đặc biệt hay có hàm ý mỉa mai ;
- ++ Đánh dấu tên tác phẩm, tờ báo, tập san... được dẫn,

## 2. Luyện tập :

- Sử dụng dấu ngoặc kép, giải thích ý nghĩa của dấu ngoặc kép.
- Sử dụng phối hợp dấu ngoặc kép với các dấu khác.
- Sửa lỗi về dấu ngoặc kép.

---

# ÔN LUYỆN VỀ DẤU CÂU

(HS TỰ HỌC)

## I – MỨC ĐỘ CẦN ĐẠT

- Hệ thống hoá kiến thức về dấu câu đã học.
- Nhận ra và biết cách sửa lỗi thường gặp về dấu câu.
- Tập viết được những câu, đoạn, bài thơ lục bát ngắn đúng luật, có cảm xúc.

## II. TRỌNG TÂM KIẾN THỨC, KỸ NĂNG

### 1. Kiến thức:

- Hệ thống các dấu câu và công dụng của chúng trong hoạt động giao tiếp.
- Việc phối hợp sử dụng các dấu câu hợp lý tạo nên hiệu quả cho văn bản; ngược lại, sử dụng dấu câu sai có thể làm cho người đọc không hiểu hoặc hiểu sai ý người viết định diễn đạt.

### 2. Kỹ năng:

- Vận dụng kiến thức về dấu câu trong quá trình đọc – hiểu và tạo lập văn bản.
- Nhận biết và sửa chữa các lỗi về dấu câu.

## III – HƯỚNG DẪN HỌC TẬP

### 1. Tìm hiểu bài :

Khi viết, cần tránh các lỗi sau đây về dấu câu:

- Thiếu dấu ngắt câu khi câu đã kết thúc ;
- Dùng dấu ngắt câu khi câu chưa kết thúc ;
- Thiếu dấu thích hợp để tách các bộ phận của câu khi cần thiết ;
- Lẫn lộn công dụng của các dấu câu.

## 2. Luyện tập :

- Nhận biết và sửa chữa các lỗi về dấu câu.
- Sử dụng dấu câu phù hợp.

### PHẦN BÀI TẬP

#### 1.) *Nêu rõ tác dụng của dấu hai chấm, dấu ngoặc đơn, dấu ngoặc kép trong những câu sau :*

a) Sau khi Tí Hon chia tay bố, họ đem nó đi, đi mãi. Đến xâm xâm tối, Tí Hon nói :

- Cho cháu xuống đất một lát, cháu cần lắm.

b) Các cháu nên hiểu rằng : giúp đỡ đồng bào tức là tham gia kháng chiến.

(Hồ Chí Minh)

c) Mẹ đã chuẩn bị sẵn cho em đầy đủ đồ dùng học tập trong năm học mới : tập vở, bút chì, thước kẻ, compa...

d) Trong 9 năm đầu của thời kỳ kháng chiến chống Pháp, Bác Hồ sống và làm việc tại chiến khu Việt Bắc “*bốn phương lông lộng, Thủ đô gió ngàn*”. Những năm máu lửa ấy, Bác có viết một số bài thơ chữ Hán và thơ tiếng Việt, tiêu biểu nhất là các bài “Cảnh rừng Việt Bắc”, “Cảnh khuya”, “Đi thuyền trên sông Đáy”. Tình yêu nước, thương dân, tình yêu thiên nhiên, tinh thần lạc quan , yêu đời... dào dạt trên những trang thơ của Bác.

e) Người đầu cánh, kẻ cuối tay, tranh nhau phô bài để quan lớn rõ, rằng : “Mình vào được nhưng không dám cố ăn kìm !”

(Trích “*Sống chết mặc bay*” – Phạm Duy Tốn)

f) Những lời nói của Va-ren hình như lọt vào tai (Phan) Bội Châu chẳng khác gì “nước đổ lá khoai”...

(Trích “*Những trò lố hay là Va-ren và Phan Bội Châu*” – Nguyễn Ái Quốc)

g) Nguyễn Đình Chiểu (tác giả của truyện thơ Nôm nổi tiếng “Lục Vân Tiên”) là một trong những nhà thơ yêu nước trong giai đoạn nửa sau TK 19.

**2.) *Hãy thêm dấu ngoặc đơn, dấu hai chấm và dấu ngoặc kép vào chỗ thích hợp (có điều chỉnh chữ viết hoa trong trường hợp cần thiết) trong các câu sau :***

a) Tắt đèn, Lão Hạc, Bước đường cùng ... là những tác phẩm hay, diễn tả sâu sắc và xúc động thân phận người nông dân Việt Nam trước CMT8.

b) Nguyễn Tuân từng nhận định với tác phẩm Tắt đèn, Ngô Tất Tố đã xui người nông dân nổi loạn.

c) Báo Tiền Phong ngày 15 / 8 / 2004 đưa tin nhiều bài báo hiện nay vẫn chỉ xào đi xào lại những bài cũ, rồi mông má, thêm mắm dặm muối... Trong đó, bài thật có, bài giả cũng có.

Báo Thể Thao - Văn Hóa, số 1575

d) Mấy anh giao liên xuống sau kêu lên

- Thôi, chị Hai đi trước đi.

- Chị Út đi mạnh giỏi nhé.

Người gọi chị Hai, người gọi chị Út, chẳng biết cô là thứ mấy.

Trích Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

e) Uudam Wudamu một cậu bé 12 tuổi người Mông Cổ đã đoạt giải cao trong cuộc thi China's got talent năm 2011 với ca khúc đầy xúc động : Mother in the dream.



